

بسم الله الرحمن الرحيم

مهارتهایی برای درک فیلم

محمد صلواتی

شرکت توسعه کتابخانه های ایران

۱۳۹۰

سرشناسه : صلواتی، محمد
عنوان و نام پدیدآور : مهارت‌هایی برای درک فیلم / محمد صلواتی
مشخصات نشر : تهران: شرکت توسعه کتابخانه های ایران، ۱۳۸۹
مشخصات ظاهری : ۸۸ ص : ۲۱.۵ x ۱۴.۵ س م
شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۵۷۶۰-۷۸-۴

وضعیت فهرست نویسی : فیا
موضوع : سینما - تهیه و کارگردانی - ادبیات نوجوانان
شناسه افزوده : شرکت توسعه کتابخانه های ایران
رده بندی کنگره : ۱۳۸۹ ۸۳ ص ۹ / ت ۹ / ۹۹۵ / ۹ / PN
رده بندی دیویی : ۷۹۱ / ۴۳۰۲۳۳
شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۷۹۲۳۰

به نام خدا
نام کتاب : مهارت‌هایی برای درک فیلم
ناشر : شرکت توسعه کتابخانه های ایران
نویسنده : محمد صلواتی
طرح جلد : ویدا تاروردی
حروفچین : ص. امینی
چاپ اول : تابستان ۱۳۹۰
چاپ : چاپخانه ایمان
تیراژ : ۱۵۰۰ جلد
آدرس : تهران، خیابان شریعتی، خیابان خواجه عبدالله
انصاری، ابوذر جنوبی، کوچه نهم، پلاک ۳، طبقه اول
تلفن : ۲۲۸۶۶۲۶۷ - ۲۲۸۶۵۸۳۲، فاکس : ۲۲۸۶۶۲۶۷

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۷۶۰-۷۸-۴
ISBN:978-964-5760-78-4

قیمت : ۲۴۰۰ تومان

سپاس

در ابتدا لازم می‌دانم از استادان، مربیان و دوستان نوجوان و حتی جوان که متن کتاب را خوانده و اظهار نظر آنان، راه تازه‌ای پیش پای من گذارد سپاسگزار باشم.

جناب حمید نوایی لواسانی، سرکار خانمها چراتی، ترابی و تهرانی مربی مسئول و مربی هنری در مرکز ۱۰ کانون پرورش فکری، و مینا افشاری که با نگاه هنرمندانه و خرده‌گیریهای زیرکانه، نشان داد که در اوان جوانی منتقدی زیرک و صمیمی است.

همچنین نویسندگان و مترجمانی که آثار ارزشمندشان مورد استفاده این اثر قرار گرفت، و به ویژه کتاب: "فیلمنامه نویسی آمیزه‌ای از شکل و محتوای فیلم" اثر مارگارت مرینگ با ترجمه داود دانشور، که از سوی "سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها" (سمت) منتشر شده است.

"مهارتهایی برای درک فیلم"

این عنوانی است که دوستان شما برای این کتاب انتخاب کرده‌اند.

ما می‌خواهیم - در این کتاب - به کمک دوستان میهمان ، به روشی برسیم که به وسیله آن فیلم و سینما را بهتر "درک" کنیم. اما این بار، نه به عنوان تماشاگر عادی سینما یا سیما ، بلکه به عنوان یک فیلمساز نوجوان. شاید شما هم با این سخن موافق باشید: "برای فیلمساز خوب بودن باید بیننده خوب بود."

*

توضیح لازم

دوستان نوجوانان و کارشناسان حوزه کتاب، معتقد بودند که جلد سوم کتاب "راهنمای فیلمسازی برای کودکان و نوجوانان" نه از نظر سبک نوشتاری، و نه از نظر روان بودن نثر نگارش، در ادامه دو جلد قبلی نیست. بنابراین جلد سوم را کنار گذاردم و فراموش کردم.

اکنون جلد اول و دوم به چاپ رسیده و توسط وزارت ارشاد مورد حمایت قرار گرفته و در کوتاهتر از یکماه به چاپ دوم رسید.

با این استقبال، دوستان بار دیگر به تشویق و ترغیب پرداخته تا همزمان با چاپ دوم جلد ۱ و ۲، جلد سوم هم به چاپ اول برسد. این پیشنهاد را از صمیم قلب پذیرفتم، اما نه با عنوان جلد سوم ، بلکه با عنوان تازه ، پیش روی شماست.

این امید را دارم که این مجموعه بتواند جای خالی کوچکی را پر کرده باشد.

تجربه حرفه‌ای‌ها

پیشنهاد می‌کنم اگر می‌خواهید بیننده خوب فیلم، خواننده حرفه‌ای داستان، شنونده‌ای اهل فکر، و یا دانش‌آموز موفق باشید، ابزار کار خود را فراهم کرده و همیشه با خود حمل کنید. یک قلم و یک دفترچه یادداشت. عادت کنید یادداشت بنویسید.

این یادداشتها فقط برای دیدن فیلم نیست، در کلاس درس معلم هم می‌تواند مفید واقع شود. نکته‌های ظریف درسی را یادداشت کنید، سوالهای امتحان را حدس بزنید، پرسش خود را بنویسید که فراموش نشود. خلاصه یادداشتها، می‌تواند مشکل شب امتحان را آسان کند. استفاده‌های دیگر هم پیدا می‌شود.

می‌توانید از محیط و رفتارهای اطراف خود یادداشت بنویسید. این کاریست که نویسندگان بزرگ ادبی روسیه انجام می‌دهند. هر یک با خودکار و چند صفحه کاغذ به محیط‌های عمومی نظیر پارک، قهوه‌خانه، فرودگاه، فروشگاه، و یا بیمارستانها می‌رفتند. یک نفر را مشخص کرده، در رفتارهای او دقیق می‌شدند، سپس هر یک درباره آن شخص، چند سطر می‌نوشتند.

پس از پایان فرصت، نوشته‌ها را مقایسه کرده و به نقد دیدگاه یکدیگر می‌پرداختند. اما اگر توافقی حاصل نمی‌شد با همان شخص، یک گفتگوی کوتاه راه می‌انداختند تا اطلاعات خود را تکمیل کنند.

این یک پیشنهاد ساده نیست، بلکه تجربه حرفه‌ای و تأکید نویسندگان بزرگ جهان است. جدی بگیرید.

یک قلم و دفترچه یادداشت بردارید و در مورد آدمهای اطراف خود بنویسید و بعد مقایسه کنید که آیا رفتارهای او مطابق با نوشته‌های شما هست یا نه!

همکارانِ نوجوانِ جلد سوم

یاسمن گیلانمراد اول دبیرستان است. زبان می‌خواند، از هوش خوبی برخوردار است. علاقه‌ای به فیلمسازی ندارد ولی سینما می‌رود و پای ثابت برای فیلمها و مجموعه های سیما ست..

گاهی پای نقد منتقدان می‌نشیند و گاهی هم با دوستان خود به بررسی فیلم، اگر نوشته‌هایی درباره فیلم و بازیگران هم به دستش برسد، با اشتیاق مطالعه می‌کند. وقتی در مورد فیلمی حساس شود، ابتدا چند نقد و نظر درباره آن می‌خواند و می‌شنود، بعد به دیدن فیلم می‌رود.

یاسمن اولین میهمان کارگاه جلد سوم (در بازنویس پنجم) است. از او درباره فیلم و "مهارتهای درک فیلم" که سوال می‌کنم، در پهنای یک نوشته مجله سینمایی صحبت می‌کند و جنبه‌هایی را می‌شمرد که پایه این مهارت قرار دارند. فرصت روزانه اش کم است و نمی‌تواند در جمع ما حضور پیدا کند.

گلاره، مجید و احسان دوستان همراه تا پایان کار جلد سوم بودند که در هر فصل حضور فعال داشته و اظهار نظر می‌کردند. در میانه کار، ستاره هم به این سه نفر پیوست. درمرد آنها سکوت می‌کنم تا در لابه لای صحبتها، و در طول زمان، بچه‌ها شخصیت خودشان را آشکار کنند. فقط اشاره می‌کنم "هر چهار نفر ۱۴ و ۱۵ ساله و در ردیف برگزیدگان فیلمساز قرار دارند."